

Ειδικό τεύχος

«Θέματα ψυχικής υγείας - ψυχοκοινωνικής προσαρμογής φοιτητών κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης»

Εισαγωγή

Ο παρών τόμος φιλοξενεί έξι (6) ελληνόφωνα άρθρα που αποτελούν πρωτότυπες ερευνητικές εργασίες και αφορούν σε **«Θέματα ψυχικής υγείας - ψυχοκοινωνικής προσαρμογής φοιτητών κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης»**. Η εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο αποτελεί μια πολυδιάστατη εμπειρία για το άτομο καθώς και μια σημαντική ευκαιρία για την προσωπική του ανάπτυξη. Η φοιτητική περίοδος συμπίπτει με την αναπτυξιακή περίοδο της «αναδυόμενης ενηλικίωσης», μια ιδιαίτερα κρίσιμη εξελικτική φάση την οποία χαρακτηρίζουν μεταξύ άλλων: η δημιουργία ταυτότητας, η εστίαση στον εαυτό και την αυτό-ανάπτυξη, ο πειραματισμός, η αναζήτηση ιδανικών, η σύναψη σταθερών σχέσεων, η λήψη επαγγελματικών αποφάσεων, κ.ά. Παράλληλα, η φοίτηση στο Πανεπιστήμιο θεωρείται ως ένα κρίσιμο συμβάν στη ζωή του νέου ατόμου, το οποίο πολλές φορές συνιστά πρόκληση για την ψυχική του ισορροπία και μια ριζική αλλαγή στον τρόπο ζωής του. Η ψυχοκοινωνική προσαρμογή του συγκεκριμένου πληθυσμού έχει απασχολήσει ιδιαίτερα την επιστημονική όσο και την επαγγελματική κοινότητα. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, οι συνεχιζόμενες αλλαγές στον ακαδημαϊκό και κοινωνικό χάρτη στη χώρα μας καθιστούν αναγκαία την επιστημονική αποτύπωση της φοιτητικής εμπειρίας στα ελληνικά Πανεπιστήμια.

Στο πρώτο άρθρο με τίτλο **«Γονεϊκή αποδοχή - απόρριψη και ακαδημαϊκή αναβλητικότητα: ο διαμεσολαβητικός ρόλος της τελειοθρίας και της παθητικής επιθετικότητας»** η Σταυρίνα Καραπαναγιώτη και η Ευαγγελία Καραγιαννοπούλου διερεύνησαν την τελειοθρία και την παθητική επιθετικότητα ως διαμεσολαβητικούς παράγοντες στη σχέση μεταξύ της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας και της αντιλαμβανόμενης γονεϊκής αποδοχής - απόρριψης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η τελειοθρία διαμεσολαβεί

μερικώς την σχέση μεταξύ της πατρικής απόρριψης και της αναβλητικότητας σπουδών, ενώ δεν διαμεσολαβεί την σχέση μεταξύ της μητρικής απόρριψης και της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας. Επιπλέον, βρέθηκε πως η παθητική επιθετικότητα έχει διαμεσολαβεί τη σχέση μεταξύ της πατρικής και μητρικής απόρριψης και της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας. Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητούνται στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας και οι συγγραφείς αναφέρουν ότι θα μπορούσαν να βρουν εφαρμογή στον τομέα της συμβουλευτικής ψυχολογίας, καθώς και στον τομέα της εκπαίδευσης.

Στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «**Η ενθουμούμενη γονική αποδοχή-απόρριψη και η επίδρασή της στην ψυχική ευεξία κατά την ενήλικη ζωή: ο ενήλικος δεσμός και το προφίλ διαπροσωπικών σχέσεων ως παράγοντες διαμεσολάβησης**» η Σοφία Ψωμά και ο Θεόδωρος Γιοβαζολιάς μελέτησαν την επίδραση της αντιλαμβανόμενης γονικής αποδοχής-απόρριψης κατά την παιδική ηλικία στην ψυχική ευεξία του ατόμου κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής. Επιπλέον, οι συγγραφείς διερεύνησαν τον διαμεσολαβητικό ρόλο του ενήλικου δεσμού και του διαμορφωμένου στυλ διαπροσωπικών σχέσεων στην προαναφερθείσα σχέση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ο ενήλικος δεσμός (δεσμός υψηλής αποφυγής, δεσμός υψηλού άγχους) καθώς και το διαπροσωπικό στυλ (υγιής εξάρτηση) βρέθηκαν να διαμεσολαβούν τη σχέση της αντιλαμβανόμενης γονικής αποδοχής-απόρριψης και της ψυχικής ευεξίας στους φοιτητές. Οι συγγραφείς υπογραμμίζουν πως τα ευρήματα αυτά δύναται να συμβάλουν στην περαιτέρω κατανόηση του βαθμού και του τρόπου με τον οποίο η γονική αποδοχή-απόρριψη κατά την παιδική ηλικία επηρεάζει την ψυχική ευεξία του ατόμου σε επόμενα στάδια της ζωής του. Τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των συμβουλευτικών παρεμβάσεων με τους φοιτητές.

Στο τρίτο άρθρο με τίτλο «**Εμπειρίες ανατροφής, σκεπτικός μηρυκασμός και κατάθλιψη σε φοιτητικό πληθυσμό**» ο Γρηγόρης Σίμος και η Μερόπη Σίμου μελέτησαν τη σχέση ανάμεσα στα αρνητικά γονεϊκά πρότυπα συμπεριφοράς στην παιδική ηλικία, τον αρνητικό σκεπτικό μηρυκασμό και την κατάθλιψη κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας ο αρνητικός μηρυκασμός και η υπεραντιδραστική γονεϊκή συμπεριφορά ανατροφής-πειθαρχίας στην παιδική ηλικία μπορούσαν να προβλέψουν την κατάθλιψη στη νεαρή ενήλικη ζωή. Η μηρυκαστική διαδικασία, η οποία στοχεύει στην αναστοχαστική αναζήτηση κατανόησης των αρνητικών συναισθημάτων ενός ατόμου, φάνηκε να μην επηρεάζεται από τις αρνητικές πρακτικές ανατροφής στην παιδική ηλικία ούτε να συνεισφέρει στην ανάπτυξη και τη συντήρηση της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας στην ενήλικη ζωή. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, τα

αποτελέσματα της έρευνάς τους δύναται να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση του μηρυκασμού και της κατάθλιψης και στο ευρύτερο πλαίσιο των γνωστικών θεραπειών.

Στο τέταρτο άρθρο με τίτλο «**Η σχέση της οικογενειακής λειτουργικότητας με τις στάσεις απέναντι στη διατροφή σε δείγμα φοιτητικού πληθυσμού**» η Χρυσή Μουάτσου και η Αικατερίνη Κούτρα διερευνούν τη σχέση της οικογενειακής λειτουργικότητας, όπως ορίζεται στο Συστημικό Μοντέλο Δικτύωσης του David Olson, με τις στάσεις απέναντι στη διατροφή σε δείγμα φοιτητικού πληθυσμού. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, συγκεκριμένες παράμετροι της οικογενειακής λειτουργικότητας, όπως η σύγχυση και η ακαμψία του οικογενειακού συστήματος, βρέθηκαν να συσχετίζονται με την αποκλίνουσα διατροφική συμπεριφορά (π.χ. δίαιτα, βουλιμία) των φοιτητών. Οι συγγραφείς προτείνουν ότι η μελέτη των δυναμικών αλληλεπιδράσεων του οικογενειακού συστήματος δύναται να συμβάλει στην πληρέστερη κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζει η οικογένεια στην υιοθέτηση αποκλίνουσας διατροφικής συμπεριφοράς κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης καθώς επίσης στην εφαρμογή εξειδικευμένων ψυχοεκπαιδευτικών παρεμβάσεων για την προώθηση υγιών διατροφικών συνθηθειών στους φοιτητές.

Στο πέμπτο άρθρο με τίτλο «**Προσλαμβανόμενη επαγγελματική επάρκεια και αυτοαποτελεσματικότητα, στρεσογόνα γεγονότα ζωής και ψυχική υγεία των φοιτητών Νοσηλευτικής και Κοινωνικής Εργασίας**» οι Μαρία Παπαδακάκη, Σταυρούλα Λιόλιου, Βασιλική Κουνάλη, και Αναστασία Λιάνγκου μελέτησαν τους παράγοντες που προσδιορίζουν την προσλαμβανόμενη επαγγελματική επάρκεια και αυτοαποτελεσματικότητα των φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας και Νοσηλευτικής. Οι ερευνήτριες βρήκαν ότι ένα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών ανέφερε στρεσογόνα γεγονότα ζωής κατά το τελευταίο έτος, με ένα επιμέρους ποσοστό αυτών να συγκεντρώνουν υψηλό φορτίο στρες και να εντάσσονται στην κατηγορία υψηλού κινδύνου. Επιπλέον, η ψυχική υγεία των φοιτητών βρέθηκε να συσχετίζεται αρνητικά με την προσλαμβανόμενη επαγγελματική επάρκεια και αυτοαποτελεσματικότητα τους. Τέλος, κοινωνικο-δημογραφικοί παράγοντες, όπως η ηλικία, η εργασιακή τους κατάσταση, το τμήμα και το έτος φοίτησης καθώς και η προηγούμενη γνώση και προτίμηση του αντικειμένου σπουδών, βρέθηκαν να σχετίζονται με την προσλαμβανόμενη επαγγελματική επάρκεια και αυτοαποτελεσματικότητα. Οι συγγραφείς συζητούν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους και τις προεκτάσεις που αυτά έχουν σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και πολιτικής υγείας.

Στο έκτο άρθρο με τίτλο «**Η ριψοκίνδυνη χρήση του διαδικτύου μεταξύ φοιτητών/ριών: Ο ρόλος της ψυχικής ανθεκτικότητας κατά την αναδυόμενη**

ενηλικίωση» ο Θάνος Τουλούπης και η Χριστίνα Αθανασιάδου εξετάζουν τον εθισμό στο διαδίκτυο και την εμπλοκή σε περιστατικά ηλεκτρονικού εκφοβισμού μεταξύ φοιτητών/ριών Ψυχολογίας κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης, καθώς και το ρόλο της ψυχικής ανθεκτικότητας στην εκδήλωση των παραπάνω φαινομένων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, οι φοιτητές/ριες εμπλέκονται τόσο με το φαινόμενο του εθισμού όσο και του εκφοβισμού στο διαδίκτυο, ενώ η ψυχική ανθεκτικότητα των φοιτητών/ριών βρέθηκε ότι προέβλεπε αρνητικά την υπερβολική/εθιστική χρήση του διαδικτύου. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, τα ευρήματα αυτά δεικνύουν την αναγκαιότητα υλοποίησης συμβουλευτικών δράσεων εντός του πανεπιστημιακού χώρου, με έμφαση σε ζητήματα ενδυνάμωσης της ψυχικής ευημερίας/ανθεκτικότητας των φοιτητών/ριών αλλά και πρόληψης ριψοκίνδυνων συμπεριφορών στον κυβερνοχώρο.

Ευελπιστούμε ότι τα παραπάνω άρθρα θα διεγείρουν το ενδιαφέρον των αναγνωστών του περιοδικού, τόσο των επιστημόνων στα γνωστικά αντικείμενα της Κλινικής και Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και των επαγγελματιών ψυχικής υγείας όσο και φοιτητών/ριών, και θα συμβάλλουν στην προώθηση του επιστημονικού διαλόγου στο πεδίο της ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών.

Κλείνοντας, θα θέλαμε να εκφράσουμε θερμές ευχαριστίες στους συγγραφείς του παρόντος ειδικού τεύχους καθώς και τους κριτές των άρθρων για την πολύτιμη συμβολή τους στη διαμόρφωση των τελικών κειμένων.

Οι επιμελητές του ειδικού τεύχους
Αικατερίνη Κούτρα & Θεόδωρος Γιοβαζολιάς